



DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Deres ref

Vår ref

Dato

19.12. 2018

Statsbudsjettet for 2019 kap. 260 post 70 - Tilskuddsbrev for private høyskoler

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2019 sender Kunnskapsdepartementet med dette tilskuddsbrev til de private høyskolene som mottar statstilskudd.

Tilskuddsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument og skal distribueres til alle medlemmer av institusjonens styre. Eventuelle endringer eller ytterligere tilskudd blir formidlet gjennom supplerende tilskuddsbrev i løpet av 2019.

1. Regjeringens prioriteringer og forventninger	2
1.1 Revidert langtidsplan og prioriterte områder	2
2. Mål.....	8
3. Budsjett for 2018.....	9
4. Andre forutsetninger og krav.....	13
5. Rapportering og resultatoppfølging.....	13

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
872 417 842

Avdeling
Universitets- og
høyskoleavdelingen

Saksbehandler
Sheila Ahmed
Solberg
22 24 74 18

1. Regjeringens prioriteringer og forventninger

1.1 Revidert langtidsplan og prioriterte områder

Regjeringen har store ambisjoner for Norge som kunnskapsnasjon. Kunnskap er nøkkelen til å gi hver enkelt mulighet til å skape seg et godt liv, og til å møte utfordringene samfunnet vårt står overfor i årene som kommer. Kunnskapsdepartementet har fastsatt følgende visjon:

- Kunnskap og kompetanse for et bærekraftig Norge.

Visjonen danner grunnlaget for tre overordnede mål for kunnskapssektoren:

- Alle deltar i arbeids- og samfunnsliv.
- Alle har den kompetansen som de selv og samfunnet trenger.
- Samfunnet har tilgang til oppdatert kunnskap av høy kvalitet.

Målene ligger til grunn for kunnskapspolitikken. Virksomhetene spiller en viktig rolle for å realisere visjonen og nå målene. Det fordrer også godt samspill mellom virksomhetene og at alle bidrar til hverandres måloppnåelse.

Regjeringen har høye ambisjoner for norsk forskning og høyere utdanning. Gjennom å satse på kunnskap skal vi ruste oss for fremtiden, skape nye, grønne og lønnsomme arbeidsplasser og en bedre og mer effektiv offentlig sektor. Derfor er god tilgang til utdanning sentralt. Høy kvalitet i utdanning og forskning er viktig for et velfungerende arbeids- og næringsliv og for en fortsatt stabil utvikling av det norske velferdssamfunnet. Norge skal ha verdensledende fagmiljøer som er med på å frembringe kunnskap som kan gi menneskene et bedre og rikere liv.

Regjeringen lanserte i oktober en revidert *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019–2028* (Meld. St. 4. (2018–2019)). Langtidsplanen skal bidra til å realisere regjeringens prioriterte prosjekter og gi forutsigbarhet for forsknings- og utdanningsmiljøene. De overordnede målene i langtidsplanen er styrket konkurransekraft og innovasjonsevne, møte store samfunnsutfordringer og utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet. Disse målene gjelder forskning og høyere utdanning som helhet.

Som del av langtidsplanen inngår en helhetlig politikk for bygg i universitets- og høyskolesektoren. Regjeringen forventer at sektoren anser bygg som en innsatsfaktor på lik linje med andre ressurser i forskning og høyere utdanning og vurderer behov for utvikling og vedlikehold. Investeringene i universitets- og høyskolebygg skal være kostnadseffektive, men samtidig bidra til innovasjon og klima- og miljøvennlige løsninger. Regjeringen forventer at universitetsmuseene, med unike samlinger for historie, kultur og identitet, sikres.

Den reviderte langtidsplanen definerer fem langsiktige prioriteringer: 1) Hav, 2) Klima, miljø og miljøvennlig energi, 3) Fornyelse i offentlig sektor og bedre offentlige tjenester, 4) Muliggjørende og industrielle teknologier, og 5) Samfunnssikkerhet og samhørighet i en

globalisert verden. De langsiktige prioriteringene gjenspeiler områder der Norge har særlige kunnskapsbehov eller kunnskapsfortrinn.

Gjennomgående temaer i den reviderte langtidsplanen er digitalisering, grønt skifte og humanioraperspektivet. Økende digitalisering endrer samfunnets behov for kunnskap og kompetanse, noe som igjen kan bidra til at vi tar i bruk innovative løsninger og utnytter de mulighetene som digitalisering gir. Ambisjonen er at flere har relevant digital kompetanse. Omstilling til lavutslippssamfunnet og miljømessig bærekraft krever omfattende tiltak på alle samfunnsområder. Dette innebærer at vi må finne nye teknologiske løsninger, samtidig som tverrfaglige perspektiver som humaniora og samfunnsfag er nødvendig for å skape en omstilling i tråd med de verdiene som ligger til grunn for samfunnet vårt. Satsing på forskning, høyere utdanning og teknologiutvikling skal bidra til at Norge når klima- og miljømålene og samtidig føre til ny verdiskaping.

I langtidsplanen gir regjeringen uttrykk for hva som fra et nasjonalt perspektiv er særlig viktig å prioritere de kommende årene. Regjeringen har lansert tre opptappingsplaner for kommende langtidsplanperiode: teknologiløft, FoU for omstilling og fornyelse i næringslivet og kvalitet i høyere utdanning. Etter Stortingets behandling av langtidsplanen forventer regjeringen at alle aktører innenfor forskning og høyere utdanning, legger planen til grunn for sine egne strategiske prioriteringer og benytter sitt handlingsrom til å følge opp denne.

Et samfunn med god omstillingsevne krever at det legges til rette for økt innovasjon og derfor bedre samspill mellom akademia, næringslivet og offentlig sektor innenfor forskning, høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning.

Åpen tilgang til forskningsresultater og tilgjengeliggjøring og deling av data er en sentral forskningspolitisk målsetting. Det er samfunnsøkonomisk lønnsomt og viktig for å sikre økt kvalitet i forskning og utdanning. Regjeringen viser til *Nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige artikler*, Forskningsrådets støtte til det europeiske initiativet for åpen publisering (cOAlition S for making Open Access a reality by 2020) og *Nasjonal strategi for tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata*. Aktørene i forskning og høyere utdanning har en avgjørende rolle i dette arbeidet.

Internasjonalisering er en forutsetning for å sikre kvalitet i norsk forskning og høyere utdanning og for utvikling av gode og internasjonalt orienterte studieprogrammer. I tillegg er internasjonalt samarbeid en forutsetning for å møte de store samfunnsutfordringene, særlig knyttet til klima, miljø og bærekraft.

EUs rammeprogrammer er sentrale virkemidler for økt internasjonalisering av norsk utdanning og forskning. Kunnskapsdepartementet har som mål at 3 000 norske studenter årlig deltar på utveksling gjennom Erasmus+ innen programperioden utløper i 2020. Bedre bruk av Erasmus+ vil bidra til å oppnå Bolognaprosessens mål om at minst 20 pst. av alle studenter skal ha hatt et utvekslingsopphold i løpet av studiet. Det langsiktige målet i Meld.

St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* (kvalitetsmeldingen) er at halvparten av studentene skal delta på utveksling.

Når det gjelder deltakelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, *Horisont 2020*, er regjeringens mål at minst to prosent av de konkurranseutsatte midlene skal tilfalle norske aktører. I oktober 2018 var returandelen 2,04 pst., og det er viktig å fortsatt opprettholde oppmerksomheten om dette. Regjeringens Panorama-strategi (2016–2020) har som mål å fremme et mer helhetlig og langsiktig samarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika innenfor høyere utdanning og forskning, med sikte på mer samarbeid av høy kvalitet på områder av særlig interesse for Norge. Strategien skal evalueres i 2019. Det forventes at virksomheter ved behov bidrar inn i dette arbeidet med relevant informasjon med utgangspunkt i eget samarbeid med de seks Panorama-landene.

Regjeringen har høye ambisjoner om å styrke internasjonalisering ytterligere og har derfor satt i gang et arbeid med en stortingsmelding om mobilitet.

Skal vi klare å møte de store samfunnsutfordringene og endringene knyttet blant annet til digitalisering, globalisering og klima og miljø, må vi lage en politikk som utnytter og videreutvikler kompetansen i befolkningen. Kompetansereformen *Lære hele livet* er regjeringens satsing for å møte utfordringer i et samfunn under omstilling. Målet er at alle skal være kvalifisert for et arbeidsliv i endring. Regjeringen vil legge frem en melding om dette til Stortinget i 2020. Universiteter, høyskoler og fagskoler har en nøkkelrolle å spille i kompetansereformen, blant annet som tilbydere av etter- og videreutdanning, og det forventes en fullstendig rapportering av alle slik utdanningstilbud til Utdanning.no.

Samfunns- og arbeidslivet trenger tilgang på godt kvalifisert arbeidskraft. Universiteter og høyskoler skal dimensjonere sine studietilbud i forhold til fremtidige behov i arbeidslivet, både regionalt og nasjonalt.

Kunnskapsdepartementet skal utarbeide en stortingsmelding om samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv, med vekt på praksis. Departementet forventer i den forbindelse at institusjonene gjør en vurdering av hvordan de arbeider for å styrke studieprogrammets arbeidslivsrelevans, og forbereder seg på å gi innspill til meldingsarbeidet.

Instituttsektoren er viktig i forskningslandskapet. Regjeringen har satt i gang et prosjekt for å utvikle tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag og gi anbefalinger for en helhetlig, norsk instituttpolitikk. Regjeringen er opptatt av et tettere samarbeid mellom forskningsinstituttene, høyere utdanningsinstitusjoner og nærings- og samfunnslivet i alle deler av landet.

Utdanning er grunnlaget for demokrati, verdiskaping og velferd og en forutsetning for et velfungerende arbeids- og næringsliv. Meld. St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* (kvalitetsmeldingen) setter klare forventninger til institusjonenes arbeid med å stimulere kvalitetsutvikling på institusjonene gjennom søknadsbaserte utlysninger. Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku) har fått

ansvaret for *Diku's kvalitetsprogrammer* som skal bidra til å heve undervisningskvaliteten. Kunnskapsdepartementet har stilt krav til universiteter og høyskoler om å utvikle meritteringssystemer for utdanning i løpet av 2019 og innfører krav om utdanningsfaglig kompetanse for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger i universitets- og høyskolesektoren. Ambisjonen er høy kvalitet i alle studietilbud, et godt og inkluderende læringsmiljø og flere fremragende utdannings- og forskningsmiljø.

Universitetene og de statlige høyskolene skal starte opp nye mentorordninger i 2019. Omfang og innretning er avhengig av institusjonsstørrelse og eksisterende mentorordninger. Institusjonene må selv vurdere hvordan mentorordningene organiseres best mulig og ved hvilke studier de er mest hensiktsmessige i første omgang. Diku skal fremme arbeidet gjennom dialog og erfaringsdeling med institusjonene.

Digitalisering er et sentralt virkemiddel for å heve kvaliteten og relevansen i forskning og høyere utdanning og ruste universitets- og høyskolesektoren til å realisere langtidspanens ambisjoner. *Digitaliseringsstrategi for universitets- og høyskolesektoren for 2017–2021* gir en tydelig retning. Vi forventer at alle høyskoler og universiteter har løftet digitalisering opp på et strategisk nivå og har utarbeidet mål og forpliktende tiltak for digitalisering av utdanning og forskning. Institusjonene har et ansvar for at kandidatene får den relevante og nødvendige digitale kompetansen. Læringsprosessene må også utvikles slik at moderne digitale hjelpemidler tas i bruk i undervisningen.

Unit har ansvaret for forvaltningen av IKT og digitalisering på sektornivå og skal følge opp og koordinere digitaliseringsarbeidet og levere tjenester til institusjonene. Unit har ansvaret for å implementere og videreutvikle digitaliseringsstrategien i samarbeid med sektoren. Diku, NOKUT og Forskningsrådet har hver for seg viktige roller i digitaliseringsarbeidet blant annet gjennom sine oppgaver knyttet til kvalitetsutvikling og kvalitetssikring av utdanning og forskning. Vi forventer et konstruktivt samarbeid om digitalisering mellom de fire virksomhetene.

Høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner er kunnskapsvirksomheter hvor forvaltning og foredling av informasjon er en del av kjernevirksomheten. Virksomhetene må ha et aktivt forhold til styring av informasjonssikkerhet og personvern. Med stadig raskere digitalisering er informasjonssikkerhet en kritisk suksessfaktor for måloppnåelse. For å nå målene i strategien har Kunnskapsdepartementet styrket styringen gjennom et tydeligere rammeverk. Unit har ansvaret for målstyring og oppfølging.

En varig styrking av de norske lærerprofesjonene er viktig for å stå godt rustet til å håndtere fremtidige utfordringer der kunnskap og kompetanse vil få stadig større betydning. I 2017 lanserte regjeringen *Lærerutdanning 2025 – Nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene*, og departementet forventer at strategien blir fulgt opp. Tett samarbeid mellom lærerutdanningene og praksisfeltet er en nøkkel for å få til felles og gjensidig utvikling av lærerutdanningene og for å sikre høy kvalitet i praksisstudiet. Gjennom et slikt samarbeid gis det også mulighet til å jobbe med regionale rekrutteringstiltak. Grunnskolelærerutdanning

for trinn 1-7, kjønnsbalanse i utdanningen og studentmangfold skal vektlegges i rekrutteringsarbeidet.

Universitetene og høyskolene har et lovpålagt ansvar for norsk som fagspråk, og institusjonene skal utarbeide egne språkstrategier. Internasjonaliseringen av forskningen og den økende bruken av engelsk gjør det nødvendig å ha særlig oppmerksomhet om dette arbeidet. Departementet ber om at institusjonene følger utviklingen for norsk som fagspråk og vurderer behovet for å sette inn tiltak.

Kunnskapsdepartementet forventer at institusjonene arbeider aktivt for å fremme karrierer for kvinner og menn i norsk academia og tilrettelegge for et større mangfold. Departementet viser til tilskuddsbrev for 2018 om bekjempelse av seksuell trakassering og forventer at dette arbeidet videreføres.

Universiteter og høyskoler er store og viktige samfunnsinstitusjoner som er avhengig av høy tillit i samfunnet. Styringen er basert på at institusjonene skal ha stor grad av autonomi og faglig frihet. Det er viktig at institusjonene driver forskning og utviklingsarbeid for å utvikle egen virksomhet. Regjeringen har satt ned et lovutvalg som skal gjennomgå og vurdere endringer i regelverket for universiteter, høyskoler og studentsamskipnader. Videre er det satt i gang to interdepartementale arbeidsgrupper som ser på henholdsvis alternative tilknytningsformer for universiteter og statlige høyskoler (mulighetsstudien) og systemet for dimensjonering av utdanning. Departementet har også, i dialog med sektoren, startet et arbeid knyttet til forenkling av målstruktur.

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2018 (SHoT 2018) viser blant annet at det har vært en økning i rapporterte psykiske plager siden 2010-undersøkelsen. For å motvirke den negative utviklingen vil Kunnskapsdepartementet at universiteter og høyskoler i samarbeid med studentsamskipnadene og andre aktuelle aktører setter inn tiltak for å bygge opp og opprettholde et inkluderende, trygt og åpent studiemiljø.

1.2 Prioriteringer i statsbudsjettet for 2019

Det er følgende hovedprioriteringer for 2019 over Kunnskapsdepartementets budsjett over programkategori 07.60 Høyere utdanning:

- 161 mill. kroner til oppgradering av universitets- og høyskolebygg for å møte nye og endrede behov i undervisnings- og forskningsformer, samarbeid mellom fagmiljøer og mer sikker digital tilrettelegging i drift, undervisning og forskning
- 25 mill. kroner til styrking av Dikus kvalitetsprogrammer for å stimulere utdanningsinstitusjonenes arbeid med kvalitet gjennom utlysning av flere Sentre for fremragende utdanning som skal bidra til utvikling av undervisning og læringsmåter
- 17,5 mill. kroner årlig til et i utgangspunktet fireårig program for informasjonssikkerhet i universitets- og høyskolesektoren for blant annet å forbedre evnen til å oppdage og

håndterer trusler mot forskningsnettene, og inkludere tiltak som analyseverktøy og kompetanseheving.

- 15 mill. kroner i økning til programmet FORNY2020 for økt næringsmessig utnyttelse av offentlig finansierte forskningsresultater i Norge
- 15 mill. kroner til støtte til pågående strukturprosesser for samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon og sammenslåinger
- 10 mill. kroner til en pilotordning for kommunal praksis i helse- og sosialfagutdanningene for å bedre kvaliteten i de kommunale helse- og velferdstjenestene gjennom utdanninger som er bedre tilpasset kompetansebehovene og som øker rekrutteringen av disse kandidatene til kommunene
- 219,4 mill. kroner til videreføring og opptrapping av studieplasser i sykepleie, og konsekvensjustering av øvrige studieplasser som Stortinget har vedtatt i statsbudsjett og revidert nasjonalbudsjett i 2014–18
- 103,3 mill. kroner til videreføring av rekrutteringsstillinger som Stortinget vedtok i statsbudsjettet og revidert nasjonalbudsjett for 2018
- 3 mill. kroner i økt bevilgning til nærings-ph.d og offentlig sektor-ph.d.
- Tilsagn om tilskudd til 3 400 nye studentboliger og videreføring av økte kostnadsrammer og tilskuddssatser.

I tillegg har Stortinget i forbindelse med budsjettforliket vedtatt midler over kap. 260 til følgende:

- 8,5 mill. kroner til 207 nye studieplasser
- 6,8 mill. kroner til 16 nye rekrutteringsstillinger
- 10 mill. kroner til medisinsk utstyr og inventar ved SEARCH ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet Høyland
- 5 mill. kroner til en utredningspakke for å planlegge en masterutdanning i klinisk medisin
- 3,9 mill. kroner til Senter for yrkesfag ved Universitetet i Agder
- 1,3 mill. kroner til en sorgstudie etter 22. juli ved Senter for krisepsykologi ved Universitetet i Bergen
- 2,6 mill. kroner (halvårsvirkning) til Senter for orientalsk språkfag ved MF vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn
- 1 mill. kroner (halvårsvirkning) til Høyskolen for dansekunst
- 0,5 mill. kroner (halvårsvirkning) til et professorat i antisemittisme ved MF vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn
- 1 mill. kroner i utviklingsmidler til Samisk Høgskole knyttet til opprettelse av deltidsstudieplasser i sykepleieutdanning på samisk som tilbys ved UiT – Norges arktiske universitet

Orientering om statsbudsjettet 2019 for universitet og høyskolar gir en oversikt over midler til universitets- og høyskolebygg over Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementets budsjett.

For en mer utfyllende omtale av satsingene viser vi til Innst. 12 S (2018–2019) og Prop. 1 S (2018–2019) for Kunnskapsdepartementet.

2. Mål

2.1 Om målstrukturen

Departementet er i dialog med institusjonene om behovet for å forenkle målstrukturen for universiteter og høyskoler. Dagens målstruktur ble sist revidert og forenklet i 2015–2016. Det tas sikte på å innføre eventuelle endringer fra 2020.

For 2019 gjelder fortsatt de fire overordnede og langsiktige målene og nasjonale styringsparametere som departementet har fastsatt for høyere utdanning og forskning, jf. Prop. 1 S (2019–2020):

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling
3. God tilgang til utdanning
4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Departementet har fastsatt nasjonale styringsparametere på resultatområder som har særlig oppmerksomhet i styringen av sektoren. Departementet forventer at institusjonen vurderer egne resultater og ambisjoner på de nasjonale styringsparametere. Se nærmere omtale av de overordnede målene i *Orientering om statsbudsjettet 2019 for universitet og høyskolar*.

Mål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning	Mål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling	Mål 3: God tilgang til utdanning
<ul style="list-style-type: none">• andelen studenter på bachelorutdanning som gjennomfører på normert tid• andelen studenter på masterutdanning som gjennomfører på normert tid• andelen ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år• skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	<ul style="list-style-type: none">• andel mastergradskandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning• bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk• andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk• andel forskningsinnsats i MNT-fag	<ul style="list-style-type: none">• kandidattall på helse- og lærerutdanningene¹

¹ Kandidatmåltall fremgår av *Orientering om statsbudsjettet 2019 for universitet og høyskolar*.

<ul style="list-style-type: none"> • faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter • antall publikasjonspoeng per faglig årsverk • verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk • andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter 		
Mål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem		
<ul style="list-style-type: none"> • antall studiepoeng per faglig årsverk² • andel kvinner i dosent- og professorstillinger • andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger • andel av samlingene og objektene ved universitetsmuseene som er tilstrekkelig sikret og bevart 		

Se Database for statistikk om høgre utdannings (DBH) nettside for dataspesifikasjon.

3. Budsjett for 2018

Stortinget har vedtatt statsbudsjettet for 2019, jf. Innst. 12 S (2018–2019) og Prop. 1 S (2018–2019). Vi ber de private høyskolene om å merke seg føringene og forventningene som Stortinget har vedtatt.

3.1 Budsjettvedtak kap. 260 post 70

Stortinget har bevilget totalt 1,6 mrd. kroner over kap. 260 post 70 i 2019 til private høyskoler. Det ligger til grunn en pris- og lønnsøkning på 2,9 pst. og et avbyråkratisering- og effektiviseringskutt på 0,5 pst. fra 2018 til 2019.

Tabellen nedenfor viser tilsagn om tilskudd til private høyskoler.

<i>Institusjon</i>	Beløp i kroner
MF vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn	95 259 000
Handelshøyskolen BI	347 771 000
VID vitenskapelig høgskole	362 598 000
Ansgar Teologiske Høgskole	23 372 000

² Sammen med de andre styringsparameterne under mål 1 og 2 gir denne styringsparameteren indikasjon på utviklingen i effektiviteten ved den enkelte institusjonen.

<i>Institusjon</i>	Beløp i kroner
Barratt Due musikkinstitut - Høyskoleavdelingen og Unge talenter	26 579 000
Bergen Arkitekthøgskole	18 966 000
Dronning Mauds Minne, Høgskole for barnehagelærerutdanning	124 957 000
Fjellhaug Internasjonale Høgskole	10 621 000
Høyskolen for dansekunst	1 000 000
Høyskolen for landbruk og bygdeutvikling	2 576 000
Høyskole for Ledelse og Teologi	11 237 000
Høyskolen Kristiania og Westerdals	203 327 000
Lovisenberg diakonale høyskole	100 226 000
Musikkteaterhøyskolen	4 190 000
NLA Høyskolen	218 312 000
Norges dansehøyskole	12 786 000
Steinerhøyskolen	15 190 000

For en forklaring av de enkelte endringene vises det til *Orientering om statsbudsjettet 2019 for universitet og høyskolar*.

Kunnskapsdepartementet forventer en økning i opptaket som følge av midler til nye studieplasser. Departementet legger til grunn at institusjonene skal bruke midlene til å opprette nye studieplasser, ikke finansiere studieplasser som allerede er opprettet. En studieplass er definert som 60 studiepoeng. Det vil si at departementet forventer en aktivitetsøkning tilsvarende en heltidsekvivalent.

Departementet viser til fordeling av nye studieplasser for 2019 i vedlegg *Orientering om statsbudsjettet 2019 for universitet og høyskolar*.

For rekrutteringsstillinger som ikke er tildelt innenfor særskilte fagområder må institusjonene prioritere fordelingen i lys av nasjonale og regionale behov og innenfor egen faglig profil. Stillingene skal bidra til å styrke utdannings- og forskningsmiljøer.

Departementet viser til fordeling av nye rekrutteringsstillinger for 2019 i vedlegg *Orientering om statsbudsjettet 2019 for universitet og høyskolar*.

3.2 Budsjettvedtak kap. 281 post 70

Stortinget har bevilget totalt 36,3 mill. kroner over kap. 281 post 70 i 2019 til felles tiltak for universiteter og høyskoler som skal bidra til kvalitetsutvikling og samordning innenfor høyere utdanning og forskning.

Tabellen nedenfor viser tilsagn om tilskudd til NLA Høgskolen.

<u>Tabell 2 Midler over kap. 281 post 70</u>	<u>Beløp i kroner</u>
<i>Tiltak</i>	
Utvikling og drift av partnerskap i grunnskolelærerutdanningene	1 801 000

Utvikling og drift av partnerskap i grunnskolelærerutdanningene

I 2017 og 2018 tildelte departementet midler til NLA Høgskolen for å utvikle og drifte partnerskap i grunnskolelærerutdanning, med sikte på å styrke praksisopplæring og FoU-samarbeid gjennom lærerutdanningsskoler. Midlene videreføres i 2019 og skal brukes i tråd med det som er fastsatt i supplerende tilskuddsbrev av 26. juni 2017.

Kunnskapsdepartementet og Riksrevisjonen kan kontrollere at midlene benyttes etter forutsetningene, jf. bevilgningsreglementet § 10 annet ledd og lov om Riksrevisjonen § 12. Departementet kan kreve tilskuddet helt eller delvis tilbakebetalt dersom det ikke benyttes i samsvar med forutsetningene.

3.3 Utbetaling

Statstilskuddet utbetales halvårlig til institusjonene over bankgiro. Høgskoler som får utbetalt for mye midler, plikter å straks informere departementet om dette og å tilbakebetale overskytende beløp med mindre departementet mener at feilen korrigeres ved senere tilskudd. Høgskolene plikter å informere departementet dersom midlene ikke fullt ut benyttes etter formålet. Departementet vil da vurdere å trekke tilbake midler ved å redusere senere tilskudd.

3.4 Krav til regnskap, økonomistyring og kontroll

Det følger av universitets- og høyskoleloven § 8-3 andre ledd at styret ved de private institusjonene skal avlegge årsregnskap med redegjørelse for resultatene av virksomheten og budsjett for kommende år. Regnskapene skal utarbeides i samsvar med de krav Kunnskapsdepartementet fastsetter.

Private høyskoler skal la statlige driftstilskudd og egenbetaling komme studentene til gode, og institusjoner som mottar statstilskudd kan ikke gi økonomisk utbytte eller på annen måte overføre overskudd til eier eller dens nærstående etter universitets- og høyskoleloven § 7-1 andre ledd. Det er anledning til å se private høyskolars virksomhet som helhet over tid og overføre overskudd fra et år til et annet, men på en slik måte at offentlige tilskudd kommer studentene til gode, jf. forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler § 4-2.

Private høyskoler som i tillegg driver annen økonomisk aktivitet innenfor samme virksomhet, må sørge for å holde denne aktiviteten regnskapsmessig atskilt, slik at det i regnskapet kan dokumenteres at tilskuddet er brukt etter forutsetningene, at høyskolen ikke er

overkompensert og at det ikke har skjedd kryss-subsidiering³. Når det gjelder eventuelle transaksjoner med nærstående parter viser departementet til forskrift om private universitet, høyskoler og fagskoler § 3d. Departementet understreker her viktigheten av at de mottakere av statlige tilskudd som ikke er egne rettssubjekter, må som en del av det revisorgodkjente årsregnskapet, presentere et segmentregnskap som viser fullfordelte kostnader, jf. forskrift om private universitet, høyskoler og fagskoler § 2.

Departementet forutsetter at institusjonene driver sin virksomhet innenfor rammen av disponible ressurser. Egenkapitalsituasjonen skal være tilpasset den risikoen høyskolen er eksponert for, slik at studentene ikke risikerer at studietilbudet må avvikles.

Etter universitets- og høyskoleloven § 8-5 første ledd har departementet ansvar for å føre tilsyn med private høyskoler. Departementet har i 2018 delegert myndighet til å føre tilsyn med private høyskoler til NOKUT. NOKUT fører også tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning, jf. universitets- og høyskoleloven § 2-1.

I tilslutning til årsrapporten skal revisor ved den enkelte institusjon avgi en særskilt erklæring. Denne særattestasjonen skal leveres samtidig med årsrapporten til Kunnskapsdepartementet. Kunnskapsdepartementet har utarbeidet et særattestasjonsskjema som er lagt ut på DBH sine nettsider, <https://dbh.nsd.uib.no/>

Kunnskapsdepartementet har den senere tid arbeidet med gjennomgang av tilskuddsordningen for private høyskoler. Ekspertgruppen som i 2017 leverte en rapport til departementet, anbefalte å innføre institusjonsakkreditering som vilkår for statstilskudd for private høyskoler. Kunnskapsdepartementet vil i løpet av kort tid sende på høring et forslag til endringer av loven, med sikte på at en lovproposisjon kan fremmes for Stortinget i 2019. Departementet vil legge opp til at det blir fastsatt rimelige overgangsordninger for å gi de private høyskolene tid til å tilpasse seg nytt regelverk. Departementet vil også legge til rette for at kravet til institusjonsakkreditering ikke er til hinder for at faglig sterke, men små institusjoner også kan oppnå akkreditering. Departementet vil komme tilbake til dette i forbindelse med høring av forslag til nytt regelverk.

Kunnskapsdepartementet og Riksrevisjonen kan kontrollere at midlene blir brukt etter forutsetningene, jf. bevilgningsreglementet § 10 annet ledd og lov om Riksrevisjonen § 12. Statstilskudd kan avvikles og kreves helt eller delvis tilbakebetalt dersom det ikke benyttes i samsvar med forutsetningene. Dette gjelder for eksempel hvis mottakere av statstilskudd ikke rapporterer etter kravene som stilles, når statstilskudd ikke brukes i henhold til universitets- og høyskoleloven, og når mottaker av statstilskudd har så alvorlige økonomiske utfordringer at det oppstår risiko for at studentenes rettigheter ikke ivaretas. NOKUT fører tilsyn med at statstilskuddet er anvendt i tråd med gjeldende regelverk.

³ EØS-avtalen har regler som begrenser bruken av offentlig støtte. EØS-avtalen artikkel 61 (1) fastsetter at støtte gitt av statsmidler i enhver form, som vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjon av enkelte varer i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene, er uforenlig med EØS-avtalen.

Alle endringer i selskapsform, intern organisering, vedtekter og/eller eierskap samt eventuelle nedleggelse av studiesteder, skal rapporteres omgående til departementet. Brudd på disse vilkårene vil kunne føre til at tilskuddet blir holdt tilbake, helt eller delvis.

4. Andre forutsetninger og krav

Sikkerhet og beredskap

Styringsdokument for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren skal ligge til grunn for arbeidet på dette feltet. KD minner også om det ansvaret som nå påligger den enkelte virksomhet i etterlevelse av den nye personvernlovgivningen. For departementets underliggende virksomheter innebærer dette i hovedsak krav til arbeidet på feltet. For resten av sektoren, herunder private høyskoler, må det i større grad forstås som sterke anbefalinger.

Institusjonen skal i årsrapporten for 2019 rapportere om følgende:

1. Informasjonssikkerhet: Har institusjonen innført rutine for å håndtere uønskede digitale hendelser?
2. Øvelser: Er det gjennomført og evaluert en kriseøvelse i 2018 eller 2019, og er læringspunktene fra øvelsen fulgt opp gjennom dokumenterte tiltak? Beskriv kort hvilken type øvelse som ble gjennomført.

Dersom ett eller begge spørsmål besvares med "nei", oppfordres institusjonen om å opplyse hvorfor tiltaket ikke er gjennomført og presentere en plan for når og hvordan tiltaket skal gjennomføres.

For virksomheter som har institutter i utlandet, gjelder de ordinære oppgavene og ansvaret for samfunnssikkerhet og beredskap i egen virksomhet også for instituttene i utlandet.

Virksomheter som eier mer enn femti prosent av aksjene i aksjeselskaper, bør vurdere å legge til rette for aksjeselskapets arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

5. Rapportering og resultatoppfølging

5.1 Rapportering om resultater og planer

Private høyskoler skal innen 15. mars 2020 sende dokumentet Årsrapport (2019) til Kunnskapsdepartementet (KD) postmottak@kd.dep.no, NOKUT postmottak@nokut.no og Database for statistikk om høgereutdanning (DBH) dbh@nsd.no. Departementet anbefaler at årsrapporten publiseres på virksomhetens nettside.

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet og NOKUT grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk og om regelverk og krav i tilskuddsbrevet er oppfylt. Årsrapporten skal også inneholde planer og budsjett, samt annen informasjon av betydning for departementets oppfølging og kontroll. Nærmere krav til

årsrapporten fremgår av vedlagte dokument Rapporteringskrav for årsrapport (2019) for private høyskoler.

Private høyskoler skal rapportere data til DBH. Krav til datarapporteringen og fristene gjennom året finnes på DBHs nettsider:

<http://dbh.nsd.uib.no/dokumentasjon/rapporteringskrav/index.action>

Institusjonen skal avlegge delårsregnskap for 2. tertial 2019 og årsregnskap for 2019. Departementet vil i egne brev angi hvilke frister og krav som vil gjelde for delårsregnskapet og årsregnskapet.

En oversikt over hovedtrekkene i styringsdialogen for 2019 mellom departementet og institusjonene vedlagt.

5.2 Søknad om statstilskudd for 2021

De private høyskolene må innen **1. november 2019** sende Kunnskapsdepartementet en søknad de vil søke om videreføring av statstilskudd i 2021. Foreløpig budsjett for 2021 skal vedlegges søknaden. Søknaden sendes til Kunnskapsdepartementet postmottak@kd.dep.no. *Veiledning for fremstilling av søknad om statstilskudd for 2021* følger vedlagt. Vedlegget legges ved institusjonens søknad om statstilskudd.

5.3 Dialog i 2019

Som en del av oppfølgingen av private høyskoler har departementet årlig invitert til et dialogmøte. I de senere årene har det skjedd endringer innenfor den private delen av høyskolesektoren og det har dukket opp flere andre fora som ivaretar informasjonsbehovet til private høyskoler. Departementet ser derfor behov for å vurdere den fremtidige dialogen med disse institusjonene. Departementet vil i løpet av 2019 komme tilbake til dette.

Med hilsen

Knut Børve (e.f.)
ekspedisjonssjef

Rolf L. Larsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg oppgitt nedenfor finnes på [departementets nettside](#):

- *Orientering om statsbudsjettet 2019 for universitet og høyskolar*
- *Hovedtrekk i tilskuddsforvaltningen*
- *Rapporteringskrav for 2019 for private høyskoler*
- *Veiledning for fremstilling av søknad om statstilskudd for 2021*

Adresseliste

Ansgar Teologiske Høgskole	Fredrik Fransons veg 4	4635 Kristiansand
Barratt Due musikk institutt - Høyskoleavdelingen	Postboks 5344 Majorstuen	0304 Oslo
Bergen Arkitekthøgskole	Postboks 39	5841 Bergen
Dronning Mauds Minne, Høgskole for barnehagelærerutdanning	Thonning Owesens gate 18	7044 Trondheim
Fjellhaug Internasjonale Høgskole	Sinsenveien 15 Postboks 6716 St. Olavs plass	0572 Oslo 0130 Oslo
Høyskolen Diakonova	Marstrandgata 8	0566 Oslo
Høyskolen for Dansekunst	Postboks 1155 Sentrum	0107 Oslo
Høyskolen Kristiania		
Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling	Arne Garborgsveg 22	4340 Bryne
Høyskolen for Ledelse og Teologi	Michelets vei 62	1368 Stabekk
Lovisenberg diakonale høgskole	Lovisenberggt. 15 B	0456 Oslo
Musikkteaterhøyskolen	Trondheimsveien 137	0570 Oslo
NLA Høgskolen	Postboks 74 Sandviken	5812 Bergen
Norges Dansehøyskole	Postboks 2956 Tøyen	0608 Oslo
Steinerhøyskolen	Professor Dahls gate 30	0260 Oslo
VID vitenskapelig høgskole	Postboks 184 Vindern	0319 Oslo
MF vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn	Postboks 5144 Majorstua	0302 Oslo
Handelshøyskolen BI	Handelshøyskolen BI	0442 Oslo